Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
00102 Eduskunta

Asia: Asiantuntijalausuntopyyntö

Viite: HE 178/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta.

LAUSUNTONAMME ESITÄMME:

Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Perusteltu muutos, selkiinnyttää valitsevaa tilannetta.

Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta:

6 §: Nykyinen säännös on ongelmallinen muun muassa sen vuoksi, että tukikelpoisen alan hallintaa koskevat säännökset eroavat toisistaan eri lakien nojalla myönnettävien pinta alaperusteisten tukien osalta. Esitetty muutos yhdenmukaistaa käytännön. Osassa tuissa ehtona on jo ollut lohkon hallinta peltotukihakemuksen muutosvaiheen viimeiseen päivään ja tämä muutos selkiyttää, kun ehto koskisi kaikkia tukia. ”Vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämispäivästä hakemuksen viimeiseen mahdolliseen muutospäivään” koskee peltotukihakemuksen muutosvaihetta.

8 §: Ehdotettu muutos kymmeneen prosenttiin hyvin perusteltu ja kannatettava.

Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 5 §:n 5 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että ympäristösopimukseen liittyvä hallinnollinen tarkastus on suoritettava ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu. Tarkastus koskee sekä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman että kosteikkojen hoitosopimuksia.

Mielestämme esitetty muutos on kannatettava. Aiemmin tuenhakija on melko usein joutunut hoitamaan sopimusaluetta kaksi kasvukautta ilman varmuutta, hyväksytäänkö alue sopimukseen osittain vai ei lainkaan. Esimerkiksi kotieläintiloille riittävän isolla laidunalalla on keskeinen merkitys toiminnan kannattavuuden kannalta. Eläinmäärä on usein mitoitettu myös hoidettavan luonnonlaidunalan mukaan. Sopimuksen hakija tekee usein myös paljon valmistelevaa työtä ennen kuin tulee varmuus, mikä ala hyväksytään sopimukseen. Näitä ovat mm. kunnostusraivaus ja alueen aitaaminen. Lisäksi voi olla kulkuyhteyksien parantamista, esim. tieyhteys, sillat jne. Myös maanvuokrasopimusten hankkimisessa voi olla iso työ.

ProAgria Pohjois-Suomi ry
ProAgria Northern Finland
Puh./Tel. +358 45 6578 715

Kauppurienkatu 23 A, 3. kerros, 90100 OULU
Kauppurienkatu 23 A, 3rd floor, FI-90100 OULU, FINLAND
info.oulu@proagria.fi

Kotipaikka Oulu, Y-tunnus 0210123–5
Place of domicile Oulu, Y 0210123–5
proagria.fi/proagria-pohjois-suomi

Siten on tuenhakijan etu, että hän saa varmuuden, mikä pinta-ala hyväksytään sopimukseen mahdollisimman pian hoidon alettua. Takaraja ennen ensimmäisen vuoden loppumaksua on hyvä uudistus. Tällöin mahdollisesti pois rajattavan sopimusalan vaikutus tilan talouteen ei muodostu kohtuuttoman suureksi ja vältetään suuria takaisinperintöjä. Etupainotteisuutta päätöksentekoon olisi hyvä saada muutoinkin. Sopimuskäsittelijöiltä voisi pyytää ennakkoarviolta alueen tukikelpoisuudesta jo silloin, kun alueen hoitoa suunnitellaan. ELY-keskuksen y-vastuualueelta tällaisia arvioita on melko usein saatukin.

Oulussa 9.3.2026

Vesa Nuolioja
johtaja
ProAgria Pohjois-Suomi ry